
DYREVELFERDSPLAN

BERGEN KOMMUNE 2018 - 2021

BERGEN
KOMMUNE

INNHOOLD

DEL I – BAKGRUNN OG STATUS	3
1. Innledning	3
1.1. Mål	3
1.2. Hva menes med dyrevelferd?	3
1.3. Bergen kommunes dyrevelferdsplan	3
2. Gjeldende lover og forskrifter om dyrevelferd	4
3. Tilsynsmyndigheter og organisasjoner	5
3.1. Mattilsynet	5
3.2. Organisasjoner og foreninger	6
3.2.1. Dyrebeskyttelsen i Norge, Bergen og Hordaland	6
3.2.2. Dyrebeskyttelsen Bergen	7
3.2.3. Kattens vern og Hus til Pus	7
3.2.4. Vestenfjelske veterinærforening	7
3.2.5. Smådyrpraktiserende veterinærers forening	8
4. Oppsummering og veien videre	8
DEL II – UTFORDRINGER OG TILTAK	8
5. Dyrevelferdsutfordringer i Bergen kommune	8
6. Tiltak	9
6.1. Informasjons- og holdningskampanjer	9
6.1.1. Bevisstgjøring av ansvaret som dyreeier, og etablering av gode holdninger til dyr	9
6.1.2. ID-merking av dyr slik at ansvarlig dyreeier kan identifiseres	10
6.1.3. Sterilisering og kastrering av katter	11
6.1.4. Fôring av katter innendørs	13
6.1.5. Samarbeid om kampanjer	13
6.2. Koordinering av informasjons- og holdningskampanjer og finansiering	14
6.2.1. Koordinerings- og forvaltningsansvaret	14
6.2.2. Finansiering	14
7. Dyrekrim– pilotprosjekt i regi av Landbruks- og matdepartementet	15
8. Oppsummering	15

DEL 1 – BAKGRUNN OG STATUS

1. Innledning

1.1 Mål

Dyrevelferdsplanen skal styrke dyrevelferden i Bergen kommune og arbeidet som allerede gjøres innfor feltet.

1.2 Hva menes med dyrevelferd?

Fokuset på dyrevelferd er etter hvert godt innarbeidet både i landbruket og i kjæledyrholdet. Dyrevelferd handler om dyrenes levestandard og trivsel, og hvordan de i enhver situasjon greier å mestre sitt miljø. Det handler om at dyrene ikke skal stresses og påføres sykdommer mens de er i menneskenes varetekt. Dyrene skal få tilfredsstilt flest mulige naturlige behov mens de er i live. Den engelske Brambellkommissjonen utredet begrepet dyrevelferd i 1965, og oppsummerte den ideelle velferd for husdyr i form av de fem friheter:

- *Frihet fra sult, tørste og feilernæring* – dyrene skal ha fri tilgang på friskt vann og en diett som opprettholder god helse og trivsel
- *Frihet fra fysisk ubehag* – dyrene holdes i egnet levestandard med komfortabel plass til å ligge i ly for vær og vind
- *Frihet fra smerte, sykdom og skade* – ved forebygging, rask diagnostisering og behandling
- *Frihet til å utøve normal atferd* – dyrene får nok plass i egnede driftssystemer og samvær med dyr av samme art
- *Frihet fra frykt og stress* – dyrene holdes og behandles på en slik måte at de unngår vedvarende frykt og stress

”De fem friheter” har påvirket utviklingen av regelverk for hold av husdyr i hele verden, spesielt i EU-landene og også i Norge.

1.3 Bergen kommunes dyrevelferdsplan

Dyrevelferd omfatter alle dyr, både ville dyr, tamme husdyr og produksjonsdyr. Produksjonsdyr, akvakultur, havressurser, vilt og naturmangfold med flere har egne lover og forskrifter som regulerer og

gir rammer for hvordan vi mennesker skal forholde oss til disse. I Bergen kommunes dyrevelferdsplan er det først og fremst fokus på de dyr som ikke allerede er vernet gjennom spesiallovgivning. På noen områder vil det imidlertid omtales problemområder også knyttet til disse, som for eksempel for produksjonsdyr og hest. Viltlevende dyr forvaltes gjennom handlingsplan i Bergen kommunes Viltplan. Velferdstiltak som gjelder dyr i bybildet – spesielt fugler, er naturlig å inkludere i Dyrevelferdsplanen.

Gjennom møter med tilsynsmyndigheter og aktuelle dyrevernsorganisasjoner i Bergen kommune, er det avdekket problemområder som er større enn andre, og det er disse planen først og fremst retter seg mot. Kjæledyr som hund og katt viser seg å være de dyr det kommer flest bekymringsmeldinger om. Som fremstillingen nedenfor viser, er det også vern av disse dyrene dyrevernsorganisasjoner jobber mest med. Det er likevel grunn til å anta at det er store mørketall også når det gjelder andre dyrearter, som for eksempel kaniner, hamstere og andre mindre husdyr. Dyrevelferdsplanen vil omfatte tiltak også rettet mot disse.

2. Gjeldende lover og forskrifter for dyrevelferd

Norsk lov stadfester at dyr har egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker. Å ha dyr er et stort ansvar. Ansvaret for dyrevelferden ligger hos dyreeier eller den som har ansvaret for dyret. Som dyreeier plikter man å skaffe seg informasjon om hvordan dyret skal ha det for å trives. Dette er regulert i Lov om dyrevelferd av 19. juni 2009. Dyrevelferdsloven angir overordnede og generelle føringer for vår omgang med og behandling av dyr, og setter minimumsstandarden for dyrevelferd. Detaljerte bestemmelser finnes i et utall av forskrifter med hjemmel i loven. Tilsynsmyndighetenes ressurser til å utføre tilsyn og følge opp, er begrenset til de tilfeller som vurderes å være i strid med loven. Mattilsynet utfører først og fremst risikobaserte tilsyn, men gjør også en del rutinetilsyn, spesielt i dyrehold med produksjonsdyr.

Loven er utformet i tråd med EU-rettslige forpliktelser Norge har påtatt seg gjennom EØS-avtalen. Norge har også ratifisert alle Europarådets fem konvensjoner om beskyttelse av dyr: Transportkonvensjonen, Produksjonsdyrkonvensjonen, Slaktedyrkonvensjonen, Forsøksdyrkonvensjonen og Kjæledyrkonvensjonen.

Foruten *Dyrevelferdsloven* har vi ytterligere to lover som til dels overlapper hverandre:

Dyrehelsepersonelloven (av 15.06.2001 nr. 75) som omhandler veterinærer og annet dyrehelsepersonell, og *Matloven* (av 19.12.2003 nr. 124) som omhandler krav til matproduksjon og mattrygghet.

3. Tilsynsmyndigheter og organisasjoner

3.1 Mattilsynet

Mattilsynet er et statlig, landsdekkende forvaltingsorgan som har dyrevelferd som ett av sine tre prioriterte områder. I henhold til lov om dyrevelferd, er det Mattilsynet som har tilsynsansvaret for norsk dyrevelferd. I loven heter det blant annet at "enhver som har grunn til å tro at dyr blir utsatt for mishandling eller alvorlig svikt vedrørende miljø, tilsyn og stell, skal snarest mulig varsle Mattilsynet eller politiet". Det er dyreeiers ansvar at dyrene har det bra, men Mattilsynet skal se til at dyreeiere gjør jobben sin. Mattilsynet har også som oppgave å føre tilsyn med dyrehelsepersonell. Dersom dyreeier bryter loven og ikke håndterer dyrene på en god nok måte, har Mattilsynet rett og plikt til å gripe inn. Mattilsynet kan gi pålegg om utbedringer, ta dyr i forvaring, omplassere dem eller avlive, om nødvendig. Mattilsynet kan også fatte vedtak til dyreeiere om overtredelsesgebyr og forbud mot hold av dyr. Videre kan Mattilsynet politianmelde i alvorlige tilfeller.

I følge statistikk mottatt av Mattilsynet, region Sør og Vest, Bergen og omland, mottok de totalt 254 bekymringsmeldinger i 2016 som gjelder Bergen kommune, fordelt på følgende dyreslag: ¹

Storfe	1
Svin	5
Sau	9
Hest	23
Geit	1
Hund	117
Katt	62
Kanin/gnagere	17
Fugler	5
Villfugler	5
Fisk	5

¹ Excelfil mottatt fra Mattilsynet, region Sør og vest, Bergen og omland. Utarbeidet av Reidun Neteland

Slanger	2
Hjort/rev	2

Det er gjort tilsyn i 92 av disse 254 bekymringsmeldingene. Resten av bekymringsmeldingene er fordelt slik:

- vurdert uten inspeksjon
- er utenfor Mattilsynet sitt forvaltningsområde
- Mattilsynet finner ikke eier/virksomhet pga. manglende opplysninger i meldingen
- dublett – flere meldinger på samme sak/sak pågår

Vi ser altså at majoriteten av bekymringsmeldinger kommer på hund og katt, og noen på hest. I følge Mattilsynets årsrapport for 2016, ser vi at dette samsvarer i stor grad med resten av landet.²

3.2 Organisasjoner og foreninger

Det finnes flere organisasjoner med formål *Dyrevern* i Bergen. De jobber for det overordnede formålet at dyr har egenverdi, og ikke bare skal vurderes ut fra den nytteverdien de måtte ha for oss mennesker, samt at mennesker har etiske forpliktelser overfor dyr.

3.2.1 Dyrebeskyttelsen i Norge, Bergen og Hordaland

Dyrebeskyttelsen i Norge, Bergen og Hordaland er en lokalforening av Dyrebeskyttelsen Norge. Les mer: www.dbbh.no

Deres arbeid er basert på frivillige som jobber uten lønn eller andre godtgjørelser.

De drifter i dag Dyrenes Hus på Tertnes. Alle dyr som kommer inn til Dyrenes hus får nødvendig veterinærbehandling ved innkost. Dette omfatter grunnvaksinasjoner, kurer og generell helsesjekk. Bergen kommune gir årlig driftsstøtte til organisasjonen.

Dyrebeskyttelsen Norge arbeider blant annet for obligatorisk ID-merking av hund, katt og kanin, for å forebygge hjemløshet.

² Mattilsynets arbeid med dyrevelferd, Årsrapport for 2016

3.2.2 Dyrebeskyttelsen Bergen

Dyrebeskyttelsen Bergen (etablert 1862) er Norges eldste, selvstendige dyrevernorganisasjon som har drevet sammenhengende dyrevern siden den startet. Les mer: www.dyrebeskyttelsen-bergen.no

Deres arbeid er basert på frivillige krefter, og de mottar ingen fast offentlig støtte. Dog gir Bergen kommune også et beløp til denne organisasjonen.

Dyrebeskyttelsen driver et hjelpesenter i Jekteviken i Bergen sentrum. Senteret er rettet mot katter. Dyrene får all den veterinærbehandling de trenger når de blir tatt i Dyrebeskyttelsen Bergen sin varetekt. Hjelpesenteret er godkjent av distriktsveterinær og drives etter forskrifter for godkjent dyrepensjonat, da de drifter midlertidig fosterhjem for katter i påvente av ny eier. De har til enhver tid mellom 30-60 store og små katter som trenger et hjem.

3.2.3 Kattens vern og Hus til Pus

Kattens Vern er en frivillig organisasjon som jobber for hjemløse katter i nød. Organisasjonen har eksistert siden 2004. I oktober 2016 åpnet de et hjelpesenter for nødstilte katter i Fjellsdalen 1 på Bønes i Bergen. Her har de tilgang til Dyrelegevakt for de dyrene som trenger det. Deres arbeid er basert på friville krefter.

Hus til Pus er en forening som primært hjelper hjemløse katter og «ville» katter i Bergen og omegn. De gir kattene tilknytning i form av utendørs matstasjoner og egnede hus til å sove. Hus til Pus samarbeider med privatpersoner og gir råd, veiledning og praktisk hjelp hvor det er katter som formerer seg ukontrollert, som er eierløse og som sulter og lider nød. Foreningens arbeid er basert på friville krefter, og de får inntekter gjennom grasrotandelen og via støtte og gaver i hovedsak fra privatpersoner.

3.2.4 Vestenfjelske veterinærforening

Vestenfjelske veterinærforening er en lokalforening under Den norske veterinærforening som har tilknytning til Hordaland og Sogn og Fjordane fylker. Lokalforeningene er faglige og sosiale møteplasser for veterinærer som bor eller arbeider i samme geografiske område.

3.2.5 Smådyrpraktiserende veterinærers forening (SVF)

SVF er en særforening under Den norske veterinærforening. Foreningen ble stiftet i 1976 og har blant annet som formål å ivareta faglige og fagpolitiske interesser innenfor veterinærers smådyrpraksis, samt være smådyrpraktikernes kontaktledd utad.

4. Oppsummering og veien videre

Som beskrevet ovenfor, er dyrevelferden i Norge regulert gjennom nasjonal lovgivning hvor Mattilsynet er tilsynsmyndighet med flere virkemidler, og Politiet som kan straffeforfølge alvorlige brudd på regelverket. Til forskjell fra Dyrehelsepersonelloven, gir Dyrevelferdsloven ingen pålegg eller plikt til kommunene på dyrevelferdsområdet. Lovverket setter minimumsstandard for dyrevelferden, og tilsynsmyndighetenes ressurser til å utføre tilsyn og følge opp, er i stor grad begrenset til tilfeller som kan være i strid med loven.

Bergen kommune ønsker å bidra til å styrke dyrevelferden i Bergen på de områder som avdekkes som sårbare. Da må tiltak settes inn *før* forholdene blir så ille at tilsynsmyndigheter mottar bekymringsmeldinger de må følge opp, og som i verste fall ender med politisak.

Det er dyreeier som har ansvaret for dyret. Antall bekymringsmeldinger til tilsynsmyndighetene, og det store antallet dyr som tas i forvaring hos dyrevernsorganisasjoner, avdekker et behov for holdningsskapende arbeid knyttet til det å være dyreeier. Her vil både etikk og praktisk informasjon omkring dyrehold være viktig. Tilsynsmyndigheter, dyrevernsorganisasjoner og foreninger har allerede et etablert samarbeid om holdnings- og informasjonskampanjer på områder som vurderes som viktige. Bergen kommune ønsker å støtte dette viktige arbeidet.

DEL 2 – UTFORDRINGER OG TILTAK

5. Dyrevelferdsutfordringer i Bergen kommune

I følge de største dyrevernsorganisasjonene i Bergen og tilsynsmyndighetene med ansvarsområde i Bergen kommune, er et av de største problemene i Bergen kommune *hjemløse katter*. Dette bekreftes

også gjennom mottatt statistikk fra Mattilsynet, region Sør og vest, Bergen og omland, samt årsrapporter fra dyrevernsorganisasjonene. Det kommer også mange bekymringsmeldinger på hunder. Tema som går igjen for hund er manglende kompetanse om tilsyn og stell, oppstalling i bur, manglende mosjon og stimulans, hardhendt behandling, og at de står for lenge uten tilsyn. Andelen hunder som er ID-merket er høyere enn for katter og det er derfor noe enklere å plassere ansvar og gi pålegg om tiltak da eier kan identifiseres. Ukontrollert formering av hund skjer også i mye mindre skala enn for katter. Hund har også tilsynelatende høyere status som kjæledyr enn katt. Dyrevernsorganisasjoner melder at de får inn mange katter som blir etterlatt av eierne sine. Antallet er spesielt høyt rundt lengre ferieperioder. Kattene er ikke ID-merket, og det er derfor ikke mulig å identifisere dyreeier. Mange av disse kattene er heller ikke steriliserte eller kastret, noe som medfører ukontrollert og uønsket formering, og derav økende antall hjemløse dyr.

Basert på disse opplysningene er det grunn til å sette fokus på følgende områder:

- Informasjons- og holdningskampanjer for å etablere gode holdninger til dyr, både tamme, viltlevende og produksjonsdyr
- Bevisstgjøring av ansvaret som dyreeier, og viktigheten av tilstrekkelig kunnskap om dyret man er ansvarlig for
- Viktigheten av ID-merking av dyr slik at ansvarlig dyreeier kan identifiseres
- Viktigheten av sterilisering og kastrering av katter som ikke er ment for oppdrett. Dette må gjøres før de blir kjønnsmodne
- Viktigheten av at alle katter føres innendørs slik at de vet hvor de hører til og slik at fremmede katter ikke tiltrekkes til stedet.

6. Tiltak

6.1. Informasjons- og holdningskampanjer

6.1.1. Bevisstgjøring av ansvaret som dyreeier, og etablering av gode holdninger til dyr

Bergen kommune vil sette fokus på det viktige ansvaret den som anskaffer seg et dyr har. Ansvaret for å skaffe seg informasjon om dyret og hvilket dyrehold som er anbefalt, er det eier av dyret som har.

Denne informasjonen bør innhentes *før* en går til anskaffelse av dyret, slik at ikke overraskende forhold avdekkes i etterkant. God informasjon om dyrets levesett og behov, vil gi bedre holdninger til dyret. Jo mer kunnskaper som foreligger, desto vanskeligere blir det å ignorere dyrets behov.

Det er vanskelig å påvirke dette på annen måte enn å oppfordre kommunens befolkning om å være sitt ansvar bevisst når en anskaffer seg et dyr. Når en familie anskaffer et kjæledyr, er det de voksne som har ansvaret. Men foreldre oppfordres til å snakke med sine barn og dele informasjonen om dyret som er anskaffet.

Også for de dyr som allerede reguleres gjennom spesiallovgivning og annet regelverk vil det være behov for ytterligere holdningsskapende arbeid. Både når det gjelder produksjonsdyr og hest avdekkes det til tider dårlig dyrehold og dertil dårlig velferd for dyret. I Bergen kommune er det et økende antall hobbypregede dyrehold og antall hestehold. Det er stor variasjon fra topp moderne fjøs og hestesentre til dyrehold i eldre driftsbygninger og garasjer. Dyr holdes gjerne ute hele året. Drift hos uerfarne dyreholdere med lite kunnskap kan medføre økt risiko for dårlig dyrevelferd. Informasjons- og holdningsskapende arbeid og kampanjer vil derfor også rettes mot disse.

Informasjons- og holdningsskapende arbeid for viltlevende dyr en møter i bybildet er også viktig. Dette gjelder særlig for fugler. Informasjon kan gis ved økt bruk av skilt for eksempel ved vann hvor fugler oppholder seg. Bygging av oppholdssted for duer i og rundt byen hvor disse kan spise, hekke og oppholde seg kan være et effektivt virkemiddel både i forhold til bestandskontroll og bedre velferd for duene. For å kartlegge effekten av dette, må det igangsettes en nærmere utredning. Byrådsavdeling for byutvikling vil få ansvaret for å gjennomføre en slik utredning i løpet av planperioden 2018-2021.

6.1.2.ID-merking av dyr slik at ansvarlig dyreeier kan identifiseres

Som nevnt ovenfor, er det dyreeier som har hovedansvaret for velferden til dyret. Ett viktig tiltak for å kunne gi dyrene de trygge og gode rammer som lovverket krever, er å kunne identifisere de som er ansvarlige for dem. Dette kan gjøres relativt enkelt ved å ID-merke dyrene. Fordelene ved ID-merking er mange:

- Det vil være enklere å spore opp eier dersom dyret ufrivillig blir borte hjemmefra
- Det kan forhindre at eiere dumper dyr de ikke lenger ønsker, da man kan koble eier til dyrets microchip
- Det kan øke sikkerheten til dyret, blant annet ved raskere veterinærhjelp hvis dyret skulle bli skadet. Et ID-merket dyr som er skadet kan få raskere behandling hos veterinær, nettopp fordi eier kan kontaktes.

ID-merking av dyr gjøres av veterinærer. De plasserer en elektronisk chip under huden på dyret. Denne kan skannes og gir opplysninger om eier. Opplysningene blir samlet i et sentralt dataregister som er driftet av DyreID AS. DyreID er eiet av den norske veterinærforening³. Norge har ikke innført påbud om ID-merking av verken katter eller hunder, selv om dette flere ganger har vært debattert og støttet av dyrevernsbevegelser og veterinærer. Det er derfor opp til dyreeier om han/hun vil ta dyret med seg til veterinær for å få dette gjort. I henhold til tall fra DyreID, anslås det at mellom 62-65 % av alle katter i Norge er ID-merket. De opplyser at tallet har steget kraftig de siste årene, og viser en god trend. Til sammenligning er mellom 84-88 % av alle hunder i Norge ID-merket.⁴ ID-merking av katt koster rundt 700 kroner.

Med alle fordelene ID-merking av katter gir, bidrar merkingen i seg selv til god dyrevelferd. Bergen kommune vil oppfordre alle hunde- og katteiere til å gjøre dette. Videre vil Bergen kommune jobbe for et nasjonalt påbud for ID-merking av katt.

6.1.3. Sterilisering og kastrering av katter

Ukontrollert og ufrivillig formering av katter er ifølge både Mattilsynet og dyrevernsorganisasjonene et stort problem i Bergen kommune. I tillegg til å forhindre uønskede kull med kattunger, vil kastrering av hannkatter også redusere slåssing og derav føre til færre skader. Mange av kattene som blir ivaretatt hos dyrevernsorganisasjonene, kommer inn med store fysiske skader påført under slåssing.

Det eksisterer en del myter knyttet til sterilisering og kastrering av katter. De mest vanlige mytene er at dette er dyreplageri, at katten må få et kull med kattunger før den kan steriliseres/kastreres, osv. Både Mattilsynet og dyrevernsorganisasjoner jobber aktivt med å spre korrekt informasjon på dette området, og det er allerede gjennomført informasjonskampanjer for å avlive slike myter. Det rapporteres likevel om et stadig økende problem med uønsket og ukontrollert formering, og behovet for å kjøre slike kampanjer jevnlig, vurderes å være nødvendig.

Eksempler på kampanjer fra aktuelle samarbeidsaktører⁵:

³ www.dyreidentitet.no

⁴ Tall fra Dyreidentitet AS, ved daglig leder Gudbrand Vatn

⁵ Med tillatelse fra Dyrebeskyttelsen Norge og Mattilsynet

I år: Mulighet for 3 kull - minst 12 kattunger

Kattefamilien formerer seg...

Neste år: Mulighet for 140 kattunger
Om 2 år: Mulighet for 1 700 kattunger
Om 3 år: Mulighet for 20 000 kattunger

Ukontrollert formering skaper hjemløshet og store lidelser.
Vær en ansvarlig dyreeier og kastrér hann-/hunnkatten din!

Respekt for individet!

Dyrebeskyttelsen Norge

UNNGÅ
HJEMLØSE
KATTER
ID-MERK OG KASTRER
KATTEN DIN

Dyrebeskyttelsen Norge

Storbok
Ansvarellere tenner

Sterilisering og kastrering gjøres hos veterinær og koster i underkant av 1 000 kroner for hannkatter og opp mot det doble for hunnkatter. Flere smådyrklionikker har samlepakker på både ID-merking og sterilisering/kastrering. Det kjøres også kampanjepriser i kortere perioder i løpet av et år, til noe redusert pris.

6.1.4 Fôring av katter innendørs

Bergen kommune ønsker å påpeke viktigheten av fôring av katter innendørs slik at de vet hvor de hører til og slik at fremmede katter ikke tiltrekkes stedet. Utendørs fôring av katt kan medvirke til kattekolonier hvor fôring, tilsyn og stell blir svært mangelfull, og hvor mange smittsomme sykdommer kan etablere seg. Dette kan påføre eide og eierløse katter sykdom, lidelse og nød.

6.1.5 Samarbeid om kampanjer

Bergen kommune vil innlede et samarbeid med Mattilsynet og dyrevernsorganisasjoner om tilsvarende informasjonskampanjer som vist ovenfor. Det vil også være naturlig å koordinere arbeidet med Smådyrpraktiserende Veterinærers Forening, den lokale smådyrvakten og smådyrklionikker i Bergen. Mattilsynet, organisasjoner og foreninger har best oversikt over dyrevelferdsutfordringer i kommunen og sammen kan det planlegges når kampanjer er nødvendig, og hvor ofte de må gjentas. Kampanjene kan være både informasjons- og holdningskampanjer generelt, samt konkrete kampanjer, for eksempel å øke andelen av katter som ID-merkes og steriliseres/kastreres.

Informasjonen vil ikke bare rettes mot dyreeiere, men til samfunnet generelt da informasjon om krav til godt dyrehold da kan bidra til et nødvendig sosialt press og forventninger fra naboer, venner, arbeidskolleger og klassekamerater. I tillegg til bruk av kommunens hjemmesider, kan informasjonen spres i sosiale medier, gjennom plakater, annonser, som kinoreklame, med videre. Sistnevnte er kostbart, men effektivt i forhold til å fange manges oppmerksomhet. Ulike dyreklubber (for eksempel hest- og hundeklubber), dyreklinikker og dyrebutikker kan også være aktuelle informasjonskanaler. En kan også se for seg et samarbeid med Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett hvor en besøker barnehager og skoler og snakker om temaet *Dyrevelferd* og viktigheten av gode holdninger til dyr.

Mattilsynet mottar en del bekymringsmeldinger om kjæledyr i kommunale boliger og hos eldre, pleietrengende og rusavhengige personer som mottar tjenester fra kommunen. Helsepersonelloven § 23 punkt 5. fritar helsepersonell for taushetsplikten i tilfeller med mistanke om mishandling og vanskjøtsel av dyr. Det betyr at taushetsplikten ikke er til hinder for å varsle Mattilsynet om slike forhold. Byrådsavdelingene informerer om etablert praksis for å varsle for helsepersonell.

Dyrevelferdsplanen vil foreslå et samarbeid med Byrådsavdelingene for helse og omsorg, og sosial, bolig og inkludering for å sikre fortsatt gode rutiner for å varsle i slike tilfeller.

6.2 Koordinering av informasjons- og holdningskampanjer og finansiering

6.2.1. Koordinerings- og forvaltningsansvaret

Byrådsavdeling for klima, kultur og næring ved Etat for landbruk vil ha koordinerings- og forvaltningsansvaret knyttet til ulike samarbeidsprosjekter om informasjons- og holdningskampanjer.

Etat for landbruk innkaller Mattilsynet og aktuelle organisasjoner og foreninger til møte minimum en gang i året. Formålet med møtet er å vurdere behovet for kampanjer, hvilke områder kampanjene skal rette seg mot, og hvordan disse skal gjennomføres. Byrådsavdeling for byutvikling vil få ansvaret for å gjennomføre en utredning om effekten av bygging av duetårn løpet av planperioden 2018-2021.

6.2.2. Finansiering

Bergen kommune vil bidra med delfinansiering av informasjons- og holdningskampanjer.

Finansieringsrammen settes til kr. 200.000 pr. år, som er innarbeidet i handlings- og økonomiplan for 2018 – 2021.

Etat for landbruk vil etablere en ordning for hvordan økonomisk støtte til kampanjer forvaltes.

Bergen kommune har også vurdert andre former for økonomisk støtte, som for eksempel direkte tilskudd/subsidier til ID-merking og sterilisering/kastrering av dyr. Ulempen ved en slik støtte er at den kommer færre dyr til gode, da tiltaket kun retter seg mot ett dyr og den respektive dyreeier. Utbetaling av tilskudd til enkelttilfeller vil også generere mye byråkrati knyttet til vedtak og saksoppfølging i henhold til gjeldende regelverk for forvaltningen. Felles informasjons- og holdningskampanjer med bredt nedslagsfelt, vurderes å ha bedre effekt på målet om forbedret dyrevelferd for alle dyr, i tillegg til enklere forvaltning av den økonomiske støtten.

7. Dyrekrim – pilotprosjekt i regi av Landbruks og matdepartementet

Høsten 2015 lanserte regjeringen Norges første *Dyrekrimprosjekt*. Prosjektet kom i stand etter at Landbruks- og matdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet i fellesskap utarbeidet tiltak for å bekjempe dyrevelferdskriminalitet. Pilotprosjektet ble først satt i gang i Sør-Trøndelag i september 2015, og året etter også i Rogaland. Prosjektet varer til 2018.

Formålet med prosjektet er å utvikle en metode for samarbeid mellom Politiet og Mattilsynet for å få en god etterforskning og oppfølging av straffbare handlinger mot dyr. I prosjektet er det opprettet en egen dyrekrimgruppe i Politiet, med dedikerte personer som skal styrke politiets kamp mot dyrekrim. I de ulike regionskontorene hos Mattilsynet er det også opprettet eget krimteam som samarbeider med dyrekrimgruppen i Politiet. På denne måten kan etatene utnytte hverandres kompetanse til det beste for dyrene. Systematisk kunnskapsutveksling, kompetansebygging og rutine for samarbeid i enkeltsaker, vil kunne være avgjørende suksessfaktorer for å lykkes med å forebygge mishandling, vanskjøtsel og vold mot dyr.

For øvrig er det fremdeles Mattilsynet som skal føre tilsyn med dyrehold, og Politiet skal fremdeles etterforske og påtale straffbare handlinger.

Bergen kommune støtter formålet med prosjektet, og følger det med interesse. Dersom prosjektet viser seg vellykket, er dette noe Bergen kommune ønsker å slutte seg til.

8. Oppsummering

Bergen kommunes Dyrevelferdsplan skal være med på å sette fokus på dyrevelferden i kommunen. Bergen kommune vil øke bevisstheten om ansvaret som påhviler dyreeiere, om dyrenes rettigheter og gode holdninger til dyr generelt. Planen har fokus på de områder som avdekkes som sårbare. Tiltak er knyttet til forebyggende arbeid i form av informasjons- og holdningsskapende arbeid. Kommunen vil samarbeide med aktuelle aktører som Mattilsynet, region Sør og Vest, Bergen og omland, Dyrebeskyttelsen i Norge, Bergen og Hordaland, Dyrebeskyttelsen i Bergen, Smådyrspraktiserende Veterinærers Forening (SVF), den lokale smådyrvakten og smådyrklikker i Bergen, og bidra med pengestøtte til konkrete kampanjer. Bergen kommune vil også jobbe for et nasjonalt påbud for ID-merking av katt.

Ansvar for samarbeid med sentrale samarbeidspartnere om informasjons- og holdningskampanjer, samt utbetaling av økonomisk støtte, vil forvaltes av Byrådsavdeling for klima, kultur og næring ved Etat for landbruk.